

PANUN pakinoita

POLVESTA POLVEEN on Oululla riittänyt maailmalle lähetettäväksi kirjailijaihmisia.

No nyt se taas alkaa, sanovat varmaan muuttamat, joiden mielestä ne »vanhat» oululaiset puhumme perinteistä liikaakin. Vaan eipäs alakaan! Asia on nimittäin niin, että nyt ei puhuta pelkistä perinteistä eikä Oulusta yksinomaan. Kirjallisuudessa kyllä puhutaan.

Syytä kyllä on valiteltu, että ne paljon puhutut Oulun kirjalliset perinteet ovat jääneet vähänlaiselle vaalimiselle, jatkamiselle oletitkin, joskaan nyt eivät seuraajiin nähden ihan niin lapsipuolen asemaan kuin itse Oulun kaupunki kirjailijain kotipaikkana. Hällin Matin jälkeen ei varsinaisista Oulun kasvatista julkisuuteen ole astunut nimenomaisesti kirjailijoina montakaan miestä, naisista puhumattakaan. Debytteeraajia kyllä on, mutta ei puhuta enempää ennenkuin jatkavat. Oulun kautta kulkeneita kyllä on, kirjoillakin olleita, täältä käsin aloittaneitakin, täältä käsin tavallaan palanneitakin, enimmäkseen kuitenkin lähempänä jotain mainitun Matti Aukustin ikäluokkaa kuin tätä nykyistä.

Mutta jälkikasvusta on kyllä pidetty huolta, se tiedetään. Pokkitörmällä kasvoi ja kukoisti muutamakin vuosi sitten sellainen albumirunoilijain parvi, että siinä olivat isot herrat Helsingissä ihmeissään, kun tuli »ällä» ällän päälle ylioppilaskirjoituksissa. Tähän piiriin kuului myös Paavo Rintala niminen nuorimies, joka nyt esiintyy ikäluokansa näkyvimpanä, parnassolle nouseena jo (»Parnasson» palstoilla), pian myös parrasvaloissa. Niin, oikeastaan tämä Paavo Rintala onkin parrasvaloissa, sikäli ainakin, että hänen työpaikkansa on Intimiteatterissa Helsingissä. Ja pian pitäisi kuulua tätäkin kummempia! Teatterinjohtaja Mauno Manninen on tämänkin nuoren runoilijan ottanut palvelukseen tietoisena hänen kirjallisista suunnitelmistaan ja tarkoituksena tarjota mahdollisuus ei vain kotona koneen ääressä vaan aidossa teatteri-ilmapiirissä kirjoittaa näytelmiä. Tulokset näkyvät piankin. Intimiteatteri

tuon parrasvaloihin Rintalan raamatullisaiheisen näytelmän »Baalin kuningatar» ja, sikäli kuin »tavallisesti» luotettavista lähteistä, olen saanut tietää, pitäisi myös Kansallisteatterin pääjohtajan takana olla hyväksytty Rintalan näytelmä.

Mikä mies siis on tällainen Paavo Rintala?

Runsaasti toista vuotta sitten ilmestyi Oulun lyseon kirjallisuuskerron toimesta ja sen monivuotisen ja innokkaan kuraattorin lehtori Anna Leinosen johdolla »Runon nuoruus» niminen antologia, runoa ja suoranaista. Niin paljon kuuluisuutta kuin ovatkin saavuttaneet mailla ja merillä tämän koulun aikaisemmat kirjailijapolvet, Valon Terhon vaalijat konventtien ja toverikuntien aikoina jo, Veitikan virittäjät, eivät kuitenkaan sitä olleet ennen saaneet aikaan, että olisivat oman kokoeiman julkaisseet jo koulu-aikana. Ja tietävästi tämä oli ennakkotapaus suomalaisessa koulu- niinkuin kirjallisuusmaailmassakin! Tämän kokoeiman sivuilla esittäytyy myös Paavo Rintala.

12 runoa — täysi tusina — on tämän nuoren runoilijan osuus »Runon nuoruudessa». Kukkaan toinen ei ole päässyt yhtä suureen määrään, joten sekin jo puhuu jotain pojan puolesta. Monet näistä runoista ovat omistetut kotikaupungille tai ainakin niin voisi sanoa, vaikka ne eivät yllykään ylistelemään lyriillis-kaihomieliseen tyyliin tätä merenrannan vanhaa satama- ja kauppakaupunkia, mutta samaan henkeen. Ensimmäinen runo ylistää työtä, tämänkin kaupungin työtä, kaikkien niiden työtä, jotka rehellisesti tekevät. »Siltojen laulu» — rakentajien laulu. Se on uusi vaihe vanhojen siltöjen historiassa, kirjallisessakin historiassa, liittyvä siihen tulevaan tarinaan, kun roiden muinaisten »rupulaakin» romanttisten puusiltöjen varsin romanttiset hie-man nuoremmat meidän siltamme lopullisesti muuttuivat betonisilloiksi. »Ja he menivät pois, mutta sillat jää ja siltöjen laulu jää.» Ja jää myös rakkaus siltöihin ja — siltöjen vaiheille,

laulaa nuori runoilija... Sama työn ja nuorekkaan toivon sävel on lakeusrunossa »Tuuli».

Monissa muissakin runoissaan tämä uusi mies on persoonallinen ja mukaansa tempaava. Omaperäinen on hän myös eräissä realistisissa satamakuvissaan ja työmaatuokiopiirrelmissään (kovin kokenut ikäsekseen, silloisekseen — tai nähnyt kuitenkin, mutta näkemänsä sulattanut vastoin monia muita samoilla linjoilla esiintyneitä saman albumin poikia). Parissa runossa on jo idulla aihepiiri, jota hänen viime talvena »Parnassossa» julkaisemassa Kaifas-runon jatkaa, ja poleemisen sävy on peittelemätön jo albumin runossa »Eräänä jouluna». Hätähuuto joulun puolesta, joka kuvataan tappavan aikamme, surmaavan kiireemme huippulimentymänä. Myös muodollisesti, rytmillisesti hyvä runo.

Kiinnostuneena jää kirjan ystävä odottamaan runoilijan teatteridebyyttiä, jota siis hyväällä syyllä odotettiin tänä keväänä, mutta saataneen vielä odottaa syksyyn. Hyvä niinkin. Muitakin on tulossa, niinkuin lehtori Leinonen jo mainitsee po. julkaisun alkulauseessaan, sellaisia kuin Niilo Partanen, jotka osoittavat, että nuori runo syntyy jo kouluvuosina eikä aina jää pelkäksi harrasteluksi. Onhan se nähty tämänkin vanhan koulun piirissä, ettei se jää pelkäksi harrasteluksi!

Pannu